

ระดับการเตือนภัยใหม่สำหรับ น้ำท่วมและดินถล่มของญี่ปุ่น

ดร.ณัฐ ลีละวัฒน์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มวิจัยระบบสารสนเทศการวัดการกัมมันตภาพรังสีและ

ความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<http://natt.leelawat.com>

การเตือนภัยเป็นหนึ่งในกระบวนการที่จะช่วยลดผลกระทบและความเสียหายจากภัยพิบัติได้เป็นอย่างดี หากแต่การแจ้งข้อมูลจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้ได้รับการเตือนด้วย จึงจะได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันทางการญี่ปุ่นจึงได้พยายามปรับการเตือนภัยอุทกภัย และดินถล่มให้เป็นห้าระดับเพื่อสร้างข้อความเตือนภัยให้กระชับ เข้าใจง่าย และรู้ทันทีว่าควรปฏิบัติตัวอย่างไร

ที่มาคือ

ก่อนหน้านี้การกำหนดระดับการเตือนภัยของประเทศญี่ปุ่นค่อนข้างละเอียด รวมทั้งมีความหลากหลายตามชนิดของภัยพิบัติแต่ละประเภท (Leelawat et al., 2014) และมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประกาศเป็นหน่วยงานท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่

ผู้เขียนได้มีโอกาสเดินทางไปร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลท้องถิ่นจังหวัดเกียวโต ผ่านโครงการ SATREPS Regional Resilience Enhancement through Establishment of Area-BCM at Industry Complexes in Thailand จึงได้ทราบถึงการปรับระดับการเตือนภัยสำหรับอุทกภัย และดินถล่มของประเทศญี่ปุ่นแบบใหม่ (Public Relations Office, Government of Japan, 2019)

ระดับการเตือนภัยสำหรับอุทกภัย และดินถล่ม

ระดับ	คำแนะนำ	สิ่งที่ควรปฏิบัติ
5	มีเหตุการณ์อุทกภัย ดินถล่ม เกิดขึ้นแล้ว	ดำเนินการให้ดีที่สุดเพื่อความปลอดภัย
4	มีคำแนะนำให้อพยพ, มีคำสั่งอพยพ	ดำเนินการทันทีเพื่อความปลอดภัย เช่น การอพยพจากพื้นที่อันตราย
3	การเตรียมการอพยพ, การอพยพผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบาง	ผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบางควรอพยพ
2	เฝ้าระวังอุทกภัย ดินถล่ม	ตรวจเช็คพื้นที่อพยพและเส้นทางหนีภัย
1	การเตือนฝนตกหนักภายในไม่กี่วัน	ควรติดตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ

ที่มา: Public Relations Office, Government of Japan (2019)

เมื่อเดือนกรกฎาคม ปี 2561 มีการรายงานว่าเมื่อเหตุการณ์ฝนตกหนักที่บริเวณภูมิภาคตะวันตกของประเทศญี่ปุ่น ที่น้ำแปลกใจคือแม้ว่าจะมีการประกาศเตือนภัย และแจ้งคำแนะนำให้มีการอพยพประชาชนโดยรัฐบาลท้องถิ่น แต่กลับมีประชาชนจำนวนมากในพื้นที่ที่ไม่ได้อพยพตามคำแนะนำของรัฐบาลท้องถิ่น ท้ายที่สุดมีผู้เสียชีวิตถึง 237 ชีวิต และสูญหาย 8 คน (Nippon.com, 2019)

หนึ่งในคำพูดของประชาชนในพื้นที่กล่าวว่า “มันยากที่จะเข้าใจความรุนแรงของสถานการณ์เพราะว่ามีข้อมูลมากเกินไป” (The Asahi Shimbun, 2019) ใช่แล้วครับ การที่เราไม่มีข้อมูลนั้นไม่ดีอย่างแน่นอน แต่การมีข้อมูลมากเกินไปก็จะเกิดภาวะ ‘Information overload’ ยิ่งในสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเช่นสถานการณ์ภัยพิบัติที่มีเวลาจำกัดด้วยแล้ว เราจำเป็นต้องตัดสินใจให้เร็วที่สุด

ด้วยเหตุนี้เองทำให้คณะทำงานจากสภาการจัดการภัยพิบัติกลางแห่งประเทศญี่ปุ่นต้องมาประชุมเพื่อจัดทำ และตอบรับร่างนำเสนอระบบการเตือนภัยแบบใหม่สำหรับอุทกภัย และดินถล่มที่เข้าใจง่ายขึ้น

ระดับการเตือนภัยใหม่

ในที่สุดก็มีการประกาศใช้ระบบใหม่เมื่อช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ปี 2562 ที่ผ่านมา (Nippon.com, 2019)

ระดับที่ 1 คือระดับต่ำสุดในขณะที่ระดับที่ 5 เป็นระดับที่สูงที่สุดในการเตือนภัย หากสังเกตให้ดีแม้ว่าในระดับที่ 3 จะบอกว่าเป็นระดับการเตรียมการอพยพ แต่ก็มีความแนะนำให้มีการอพยพผู้สูงอายุ และกลุ่มเปราะบางก่อน เนื่องจากประชาชนกลุ่มนี้อาจจะต้องใช้เวลาในการอพยพมากกว่าปกติ และหากระดับการเตือนภัยขยับเป็นระดับที่ 4 แล้วอาจจะทำให้การอพยพดำเนินการได้ยาก

สิ่งที่น่าสนใจอีกจุดหนึ่งก็คือระดับที่ 5 ผู้เขียนได้รับทราบจากเจ้าหน้าที่จากรัฐบาลท้องถิ่นที่ว่า ระดับที่ 5 ไม่ใช่การอพยพอีกแล้ว แต่ระดับที่ 5 ได้ถูกระบุว่าสิ่งที่ควรปฏิบัติคือการดำเนินการด้วยวิธีอะไรก็ได้แล้วแต่ให้ดีที่สุดเพื่อความปลอดภัยของตนเอง เนื่องจากเป็นช่วงที่มีน้ำท่วม และดินถล่มรุนแรง นั่นก็หมายความว่าถ้าเราตัดสินใจดำเนินการอพยพ ณ เวลานั้นก็อาจจะเกิดอันตรายขึ้นก็ได้ การอพยพจึงควรทำในขณะที่การเตือนภัยยังอยู่ในระดับที่ 4 หรือต่ำกว่าเท่านั้น

สำหรับระดับการเตือนภัยนี้ยังได้ครอบคลุมผ่านความร่วมมือกับการประกาศของสำนักอุตุนิยมวิทยาแห่งประเทศญี่ปุ่น และรัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ด้วย (The Asahi Shimbun, 2019) นอกจากนี้ยังมีการกระจายข้อความการเตือนภัยให้ประชาชนได้ทราบด้วยวิธีต่างๆ ทั้งระบบวิทยุฉุกเฉิน โคมไฟแฟลชไลท์ และอื่นๆ (Nippon.com, 2019)

บทสรุป

สิ่งหนึ่งที่บอกได้จากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระดับการเตือนภัยนี้ คือการให้ความสำคัญ และติดตามผลอยู่สม่ำเสมอ รวมถึงการรับฟังความเห็นจากประชาชนของหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทยญี่ปุ่น ทำให้มีการปรับระดับ และข้อความให้เข้าใจง่าย และเหมาะสมมากยิ่งขึ้นอยู่เสมอ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณโครงการ SATREPS Regional Resilience Enhancement through Establishment of Area-BCM at Industry Complexes in Thailand ที่ให้การสนับสนุนการเดินทางไปเข้าพบเจ้าหน้าที่รัฐบาลท้องถิ่นจังหวัดเกียวโตในครั้งนี้

อ้างอิง

Leelawat, N., Suppasri, A., Yasuda, M., & Imamura, F. (2014, March). Disaster warning broadcasting process management: A case study of landslide from Typhoon Wipha at Izu-Oshima in 2013. *Report of Tsunami Engineering: Vol. 31* (pp. 49-57), Miyagi: International Institute of Disaster Science, Tohoku University.

Mainichi Japan. (2018, December 13). *Gov't looks to implement 5-point disaster warning system fro floods, landslides*. Retrieved Aug. 2019, from <https://mainichi.jp/english/articles/20181213/p2a/00m/0na/033000cing-application/>

Nippon.com. (2019, June 10). *New Five-Level Warning System Introduced for Heavy Rain Disasters*. Retrieved Aug. 2019, from <https://www.nippon.com/en/japan-data/h00466/new-five-level-warning-system-introduced-for-heavy-rain-disasters.html>

Public Relations Office, Government of Japan. (2019, June 25). 「警戒レベル4」で全員避難です！. Retrieved Aug. 2019, from <https://www.gov-online.go.jp/useful/article/201906/2.html>

The Asahi Shimbun. (2019, May 27). 5-level warning system will alert public of need for quick evacuation. Retrieved Aug. 2019, from <http://www.asahi.com/ajw/articles/AJ201905270039.html>

